

ארוסה פרק רביעי סוטה

כו.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי פ"ח מהל' גירושין הלכה כה סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סומן יג סעיף יא: **כד** ב מיי שם הלכה כה טוש"ע שם סעיף יב: **כה** ג מיי פ"ג מהל' סוטה הלכה י: **כז** ד מיי שם הלכה ה: **כח** ה מיי שם הלכה ז: **כח** ו מיי שם הלכה י: **כט** ז מיי שם הלכה ו: **ל** ח מיי שם הלכה י ופ"ג שם הלכה כב סמג עשין טו: **לא** ט מיי שם פ"ג הלכה כה:

תוספות שאנן

ואיילוניות במעי אמה לקיחה ולא חזיא ליה: ואשת ממזר לממזר כלומר אשה הראייה לממזר ונשאת לממזר וקניא לה ונסתרה ליה איילונות או שוהה או לא נוטלת כתובה ומיירי בביש לו אשה ובנים דומיא דעקרה דוקנה: ולא ליפוש בפסולין פיה לא נעשה שלום בניהם לא יפיה ולא ירבה הואיל וכל דורותיו ממזרים מ"ד והיא לא נתפשה כו' כלומר מהו דתימא פרשה הטעם על כרחך באשת ישראל קיימא מדרתיב והיא משמע זו היא דכי לא נתפשה אסורה הא נתפשה כו' ועלה קאי קרא דבתיה ועבר עליו דהיי' דמספקא להן דאם נטמאה אי לא [נטמאה] שוהה אבל אשת כהן דליתא בכלל והיא לא נתפשה ליתא נמי בכלל השקאה קמ"ל ליה. במתנה דרך אברים שאין מתנונה במעים אלא ראשה ושאר אברים כבדים עליה מ"ד (ט). מ"ד מבלעדי אישך כו' משמע דאישה בר הכי הוא קא משמע לן דלימא שקדמה שכיבתו לבעול הוא דאתא וסריס בר הכי הוא ואע"ג דלאו בר איורונו הוא ובסריס חמה קאמי דמוזר לקיימה ולא בסריס אדם שאסור לקיימה משום לא יבא פצוע דכה ליה.

(א) נראה דל"ל מ"ד הא לאו זכות תלה לה וכו' ולפני מיתא לתפר ועי' בש"י.

¹ **לא שוטים.** דכתיב² תחת אישה: ולא יחזיר עולמים. קנסא קנסוהו רבנן: **לכשיגיע זמנו.** לאחר כ"ד חדש ללידת הולד: והרובא. צמור. כמו ילד (בראשית כה) רביא: **מעוצרים עלמו.** שהיתה אשתו מעוברת וקינא לה: או **שוטים.** ולא אמרינן לא ליקטליה לולד: **אשם ממזר לממזר.**

מעוברת חבירו ומינקת חבירו לא שותות ולא נוטלות כתובה דברי ר' מאיר שהיה רבי מאיר אומר (א) *לא ישא אדם מעוברת חבירו ומינקת חבירו ואם נשא יוציא ולא יחזיר עולמית וחכמים אומרים ב יוציא וכשיגיע זמנו לכנוס יכנוס י'הרובא שנשא עקרה וזקינה ואין לו אשה ובנים מעיקרא לא שותה ולא נוטלת כתובה ר' אלעזר אומר יכול הוא לישא אחרת ולפרות ולרבות הימנה ד' אבל (ב) המקנא לארוסתו ולשומרת יבם שלו ומשכנסה נסתרה או שותה או לא נוטלת כתובה ה'מעוברת ומינקת עצמו או שותה או לא נוטלת כתובה י'הרובא שנשא עקרה וזקינה ויש לו אשה ובנים או שותה או לא נוטלת כתובה י'אשת ממזר לממזר ואיילונות או שותה או לא נוטלת כתובה קתני מיהא איילונות תיובתיה דרב נחמן אמר לך רב נחמן תנאי היא ואנא דאמרי כי האי תנא דתניא (ג) ר' שמעון בן אלעזר אומר איילונות לא שותה ולא נוטלת כתובה שנאמר ונקתה וגורעה זרע מי שדרכה להזרוע יצאתה זו שאין דרכה להזרוע ורבנן היא ונקתה וגורעה זרע מאי עברי ליה מיבעי להו לברתניא (ד) ונקתה וגורעה [זרע] שאם היתה עקרה נפקדת דברי ר' עקיבא אמר לו ר' ישמעאל אם כן יסתרו כל העקרות ויפקדו וזו הואיל ולא נסתרה הפסידה אם כן מה תלמוד לומר ונקתה וגורעה זרע השאם היתה יולדת בצער יולדת בריוח נקבות יולדת זכרים קצרים יולדת ארוכים שחורים יולדת לבנים: אשת ממזר לממזר: פשימא מהו דתימא אפוישי פסולין לא ליפוש קא משמע לן: אשת גר ועבד משוחרר (ה) ואיילונות: פשימא מהו דתימא דבר אל בני ישראל ולא גרים קמ"ל ואימא הכי נמי ואמרת רבויא הוא: אשת כהן שותה (ו) והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת וזו הואיל ונתפשה אסורה אשת רב הונא במתנוונה מתנוונה הא ברקיה מיא ב'במתנוונה דרך אברים מהו דתימא הא ברקיה מיא כי אורחיה משום דבאונם זנאי ולגבי כהן אסירא קא משמע לן: אשת סריס שותה: פשימא מהו דתימא מבלעדי אישך אמר רחמנא והאי לאו בר הכי הוא קא משמע לן: על ידי כל עריות מקינן: פשימא מהו

(א) יבמות לו; (ב) תוספתא ריש פ"ה ע"ש; (ג) [שם בתוספתא] (ד) נכיות לא; [שם מוחלפת השטה ועי' מוס' לעיל כד. ד"ה ורי יונתן וכו' ועי' מוס' מנחות ז: ד"ה מאי האכל וכו' וז"ע]; (ה) רש"י מ"ו, (ו) [שיך לעמ' הקודם. רש"י, (ז) [בבבבבב] (ח) [בבבבבב] (ט) [ועי' היטב בש"י דמשה דלעיל כד. ד"ה אשת סריס ועי' רש"י]; (י) כן גירסת רש"י אבל גירסת רש"י הד"א ע"ס דיבור דלעיל; (י) עי' צירושלמי דקאי איילונות, (ט) רש"י, (ט) ז"ל דהא,

תורה אור השלם

1. ואם לא נטמאה הא אשה ויזקקה הוא ונקתה ונקרה זרע: במדבר ה כח
2. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש כי תשטה אשתו ונקלה בו מעלי: במדבר ה יב
3. וישב איש אתה שבת זרע ונעלם מעיני אישה ונסתרה וידא נטמאה זרע אין בה ויהא לא נתפשה:

במדבר ה יג

הגהות הב"ח

(א) נמי משוחרר פשיטא כ"ל ומיתא איילונות נמתק:

מוסף רש"י

מעוברת חבירו ומינקת חבירו. אשה שמת בעלה והיא מעוברת או מניקה, אסורה להשא' עד כ"ד חדש, שכן מיעוט יונק (יבמות ז).

תורה אור השלם
1. ואם לא נטמאה הא אשה ויזקקה הוא ונקתה ונקרה זרע: במדבר ה כח
2. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש כי תשטה אשתו ונקלה בו מעלי: במדבר ה יב
3. וישב איש אתה שבת זרע ונעלם מעיני אישה ונסתרה וידא נטמאה זרע אין בה ויהא לא נתפשה:

השקאה קמ"ל: **צמטוונה.** לאחר ששתה זרע ונעלם מעיני דמותה לבעלה דלא מימא זונה היא שהרי בדקה המים: **מטוונה הא.** והאי בדקה המים וזונה היא אלא שתלה לה זכות ואמאי מותרת לבעלה: **צמטוונה דרך אברים.** שאינה מתנוונה צמעים וזכרים אלא ראשה ושאר אברים כבידים עליה מהו דמימא הא לאו זכות תלה לה דאם כן הוה לה להתנוונה דרך בדקת המים אלא באונם זינתה לפיכך מתנוונה שלא כדרכה ולהכן מיהא מתפר: **מנלעדי אישך.** משמע דאשת בר הכי הוא: קא משמע לן. דלמיקדם שכיבת בעל לבעול הוא דאתא וסריס בר שכיבה הוא ואף על גב דלאו בר זריעה הוא. (ט) ובסריס חמה קאמי דמותר לקיימה ולא בסריס אדם שאסור לקיימה משום לא יבא פצוע דכה (דברים כג): מהו

¹ **[שנשא עקרה וזקינה וכו']**. ומימה אמאי לא תנא איילונות כהדי עקרה וזקינה: **לא ישא אדם מעוברת חבירו.** צירושלמי עליו הכתוב אומר (משלי כג) אל תשיג גבול עולם וצדקה יתומים אל תבא (ו) ומודים חכמים לרבי אלעזר שאם היו לו צנים ואשה (ז) שהיא שומה או לא נוטלת כתובה היו לו אשה וזניסין] ומתו צין קינאו לסתירה כבר נראית לשמות: **מעוברת עצמו או שותה וכו'.** רש"י פ"י ולא אמרינן דלא לקטליה לולד ומימה אמאי אית לן למקטליה מה איכפת לן נמתין עד שתלד הא תנן צפ"ק דערין (דף טו.) האשה היוצאה ליהרג אין ממתניין לה עד שתלד והתם גזירת הכתוב הוא ומתו גם שניהם לרבות את הולד והתם משמע טעמא דרבי קרא הא לא רבי קרא לא קטילינה ליה משום דממונא דבעל הוא כדכתיב (שמות כה) כאשר ישית עליו בעל האשה והכא הכי פירושא מעוברת עלמו אע"ג דקינא לה כשהיא מעוברת שומה לאחר שתלד ולא אמרינן כמו גבי מעוברת חבירו דאי קינא לה כשהיא מעוברת וילדה ומת הולד או הפילה אפ"ה אינה שומה דלאו צת קינאו היתה דממעט לה צספרי מבי משטה אשתו וכדאמרינן צירושלמי לא היו [לן] אשה וזניס וכו' כבר [נראית] שלא לשמות: **אמר** לו רבי ישמעאל א"ב יסתרו כל עקרות ויפקדו. תימא ור' ישמעאל לימא ליה לנפשיה יסתרו כל יולדות צעור וילדו צריות וזו הואיל ולא נסתרה הפסידה: **ואמרת רבויא הוא.** תימא והא אפיקתיה לעיל (דף כד.) לרבות הארוסה ושומרת יבם לקינאו: **וזו הואיל ונתפשה אסורה אימא לא תשתה בלא קמ"ל.** תימא לר"י אמאי לא פריך הכא ואימא הכי נמי דפריך לעיל ונראה כל היכא דקרא דמסיק אדעתיה ממוכו למדרש הכי ומדרש לדרשא אחרימי לא פריך ואימא ה"ג דקמ"ל דכך ניתן למדרש למשה צסניו ולא צע"א כגון והיא נתפשה לאסור אשת כהן מנלעדי אישך מי שקדמה שכיבת בעל אצל לעיל בני ישראל משמע דהיא למעוטי גרים וכן צפרק שני דיבמות (דף כג.) צגמרא דמי שיש לו אה מ"מ זוקק את אשת אחיו ליבוס דקא פריך פשיטא אחיו הוא מהו דתימא לילך אחיה אחיה מבני יעקב קמ"ל התם פריך ואימא הכי נמי משום דאין גזרה שיה למתלה וזריך טעמא להוציא מאותה סבדא או קרא וכן לעינן לירשו (שם): וליעמא לו פשיטא אחיו הוא סד"א לא יעמא בעל צעמיו יש בעל שמתמא ויש שאינו מתמא הא כילד מתמא

לאשתו כשהו ואינו מתמא לאשתו פסולה ה"ג קמ"ל ואימא הכי נמי דהא קרא ממעט פסולין והאי פסול הוא וכן צפ"ק דערין (דף טו.) גבי האשה שיוצאת ליהרג אין ממתניין לה עד שתלד פשיטא גופה היא מהו דתימא (כי) כאשר ישית עליו בעל האשה כתיב והאי ממונא דבעל הוא קמ"ל ואימא ה"ג (ט) דמאי נפקא לן מהתם דממונא דבעל הוא אצל הכא כיון דאשמועינן דעיקר קרא לדרשא אחרימי תו לא סלקי דעתא למעוטי מיניה מידי וכן פרי"י: **אשת סריס.** רש"י פ"י בסריס חמה ולא בסריס אדם כגון ששתה כוס עיקרין לאסור לקיימה אי משום האי צרימא דמייתי צפרק שני דיבמות (דף כו:) ובצפרק הערל (שם דף פט:) פצוע דכה וכרות שפכה סריס אדם והזקן וכו' עד אסור לקיימה הא קתני נמי זקן וכו' זקן אסור לקיים אלא על כרחיך אפצוע דכה וכרות שפכה קאי כדקתני טעמא משום שנאמר לא יבא פצוע דכה וכרות שפכה אצל אסריס דקתני צצרימא לא יענא מנליה דקאי נמי עלה: אצל